Stuk **2191** (2003-2004) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 maart 2004

ONTWERP VAN DECREET

tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie"

INHOUD

Blz.

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet 13

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 21

Advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid 33

Advies van de Raad van State 41

Ontwerp van decreet 49

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Algemene situering – beter bestuurlijk beleid

In het regeerakkoord van juli 1999 heeft de Vlaamse regering de beleidsoptie genomen om werk te maken van een grondige bestuurlijke vernieuwing. Als een essentieel onderdeel van het project "Beter Bestuurlijk Beleid" werd de optimalisering van de organisatie en de werking van de Vlaamse administratie in het vooruitzicht gesteld. De Vlaamse administratie wordt thans gevormd door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, ingedeeld in zeven departementen, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen (beide samen gevat onder de benaming "diensten van de Vlaamse regering") en de Vlaamse openbare instellingen (VOI's).

De Vlaamse regering besloot de essentiële beginselen inzake bestuurlijk beleid en bestuurlijke organisatie te verankeren in een kaderdecreet ("kaderdecreet Bestuurlijk Beleid").

Dit "kaderdecreet Bestuurlijk Beleid" omvat een uniforme, transparante en coherente structuur, begrijpelijk voor de burger, binnen dewelke een grondige reorganisatie van de diensten en instellingen van de Vlaamse Gemeenschap zal verlopen. Om de dienstverlening te optimaliseren moet het bestuur sneller, soepeler en efficiënter op nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen kunnen inspelen. De beoogde modernisering moet bovendien resulteren in een overheidsoptreden dat toegankelijker, interactiever, transparanter en klantgerichter is.

Het nieuwe organisatiemodel gaat uit van het primaat van de politiek : het beleid moet voluit door de politiek verantwoordelijken worden bepaald. Samen met de principes van deugdelijk bestuur als uitgangspunt heeft dit een fundamentele en dwingende impact op de organisatiestructuur en de taakstelling van de bestuurlijke entiteiten.

De uitwerking van een bestuurlijke vernieuwing in Vlaanderen blijft niet beperkt tot een herstructurering van de bestuurlijke organisatie. Naast het organisatorisch bestuurlijk kader (kaderdecreet Bestuurlijk Beleid) werden ook nieuwe kaderregelingen uitgewerkt inzake begroting en boekhouding ("comptabiliteitsdecreet") en inzake het adviesstelsel ("decreet tot regeling van strategische adviesraden").

Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid regelt het generiek bestuurlijk kader en bevat algemene bepalingen inzake het Vlaams overheidsapparaat en de onderscheiden vormen van verzelfstandigde agentschappen. Deze bepalingen zijn automatisch van toepassing voor de agentschappen die – zoals voorliggend agentschap – beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet en er wordt daarom in deze algemene situering (deel 1) beknopt ingegaan op een aantal generieke basisprincipes en bouwstenen van het nieuw organisatiemodel.

Voor een omstandige toelichting bij het project Beter Bestuurlijk Beleid wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het kaderdecreet.

De algemene toelichting bij voorliggend decreet komt in deel 2 aan bod.

De organisatie van de Vlaamse administratie wordt geregeld in hoofdstuk II van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. In uitvoering van het kaderdecreet wordt het volledige bevoegdheidspakket van de Vlaamse overheid opgedeeld in homogene beleidsdomeinen.

De Vlaamse regering bepaalt de homogene beleidsdomeinen, zowel wat het aantal als de inhoudelijke taakstelling betreft. De organisatiestructuur vertrekt van de beleidsbepaling, die per beleidsdomein berust bij de bevoegde minister en de regering. De Vlaamse regering zal met ingang van de volgende legislatuur de bevoegdheidsverdeling tussen haar leden zodanig regelen dat de één-op-één relatie (die zorgt voor een eenheid van aansturing) daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

Elk beleidsdomein krijgt een zelfde basisstructuur. Voor ieder homogeen beleidsdomein wordt een Vlaams ministerie opgericht, bestaande uit een departement en desgevallend één of meerdere intern verzelfstandigde agentschappen (IVA) zonder rechtspersoonlijkheid.

Binnen ieder homogeen beleidsdomein kunnen ook één of meerdere verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden opgericht : intern verzelfstandigde agentschappen (zonder raad van bestuur en onder hiërarchisch gezag van de minister) of extern verzelfstandigde agentschappen (functioneren onder een raad van bestuur).

Per homogeen beleidsdomein wordt ten slotte een beleidsraad opgericht. De beleidsraad is het forum waarop het politieke en het administratieve niveau overleg plegen en dat de regering ondersteunt bij de aansturing van het beleidsdomein.

De sectorale invulling van dit nieuwe organisatiemodel is momenteel in uitvoering.

De decreetgever is, krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd het statuut te regelen van de instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Het decreet regelt hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht, en kan aan deze organismen rechtspersoonlijkheid toekennen (artikel 9 van de bijzondere wet). Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid voorziet in vier generieke agentschapsvormen : intern verzelfstandigde agentschappen (IVA), intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en publiek- of privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen of EVA.

Het kaderdecreet regelt enkele essentiële kenmerken van de onderscheiden vormen van verzelfstandiging en bevat tevens algemene regels inzake de aansturing en opvolging van de agentschappen, inzake controle, interne audit en toezicht, en inzake de mogelijkheid voor agentschappen om te participeren in andere rechtspersonen.

Zoals hoger werd vermeld zijn deze bepalingen rechtstreeks van toepassing voor de agentschappen die beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet.

De concrete implicaties hiervan worden hierna toegelicht.

Het nieuwe organisatiemodel gaat uit van een duidelijke en consistente taakverdeling tussen de departementen (taakstelling gericht op beleidsondersteuning) enerzijds en de verzelfstandigde agentschappen (taakstelling gericht op beleidsuitvoering) anderzijds. Deze taakverdeling is gesteund op het primaat van de politiek en deugdelijk bestuur enerzijds en motieven van diverse aard (doelmatigheid, specialisatie, e.a.) anderzijds.

Zonder afbreuk te doen aan het onderscheid tussen beleidsondersteuning en beleidsuitvoering wordt tussen beleidsondersteunende en uitvoeringsgerichte entiteiten een gestructureerde samenspraak en samenwerking uitgebouwd.

Taken van beleidsuitvoering worden, wanneer aan bepaalde voorwaarden (cf. infra) is voldaan, in beginsel toevertrouwd aan verzelfstandigde agentschappen, vanuit volgende motieven :

– omdat er een eigen cultuur voor de uitvoeringsorganisatie gewenst is, die gericht is op de professionaliteit van de uitvoering ;

– omwille van een verwachting van hogere doelmatigheid en slagvaardigheid, in combinatie met kwaliteit, effectiviteit van de te leveren prestaties ;

– vanuit een deskundigheidsmotief : om de voor de taakuitvoering vereiste deskundigheid beter tot haar recht te laten komen ;

– om activiteiten op de markt te brengen, in een competitieve sfeer ;

– omdat er een grotere afstand tot het beleidscentrum gewenst is en om dichter bij de klant te staan ;

– om in sommige aangelegenheden of taken een gewenste of nodig geachte onafhankelijkheid ten opzichte van de regering tot stand te brengen.

Meerwaarde en efficiëntie, resultaats- en klantgerichtheid zijn dus de doorslaggevende argumenten om tot verzelfstandiging te beslissen.

Overeenkomstig het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid kan slechts tot verzelfstandiging worden overgegaan als cumulatief voldaan is aan volgende voorwaarden :

– zowel de entiteit, als haar uitvoeringsgerichte taken en opdrachten moeten een voldoende kritische massa hebben ;

– de producten en diensten moeten meetbaar zijn ;

– er moet een reële mogelijkheid zijn tot aansturing van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit ;

– de beheersovereenkomst en inzonderheid de informatierelatie moeten reëel invulbaar zijn.

Alle verzelfstandigde agentschappen beschikken over een ruime operationele autonomie. Het primaat van de politiek brengt evenwel mee dat interne verzelfstandiging in beginsel de voorkeur verdient boven externe verzelfstandiging. De regel is immers dat het bestuur wordt gevoerd onder de rechtstreekse en hiërarchische verantwoordelijkheid van de regering en haar leden. De zeggenschap blijft dan bij de politiek gelegitimeerde be-

stuurders, die door het parlement ter verantwoording kunnen worden geroepen.

Tot de oprichting van verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid kan daarom pas worden overgegaan als hiervoor duidelijke functionele redenen bestaan en er een toegevoegde waarde door gegenereerd wordt.

Het kaderdecreet stelt dan ook een cascadesysteem in van verzelfstandigingvoorwaarden en omvat een bindend afwegingskader, wat maximale garanties geeft dat de verzelfstandiging beantwoordt aan de basisvoorwaarden en dat gekozen wordt voor de optimale organisatievorm.

In het volgende deel wordt concreet aangetoond welke de motieven zijn voor de in casu aangehouden agentschapsvorm.

2. Algemene toelichting bij het voorliggend decreet

Situering

In 1991 werd "het Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie", afgekort IWT, opgericht als Vlaamse openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. Deze nieuwe Vlaamse instelling nam de opdrachten van het toenmalige nationale Instituut voor de bevordering van Wetenschappelijk-technologisch Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (IWONL) over wat betreft de ondersteuning van industrieel onderzoek in het Vlaamse Gewest.

In 1999 werden aan het oprichtingsdecreet van het IWT van 1991 een aantal grondige wijzigingen doorgevoerd. Deze aanpassingen werden opgenomen in het decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie. Dit "innovatiedecreet" verruimde de opdracht van het IWT. Het aanmoedigen van wetenschappelijk-technologisch onderzoek werd opengetrokken naar alle aspecten van de aanmoediging van technologische innovatie. Ter illustratie werd ook de naam van de instelling aangepast tot "Instituut voor de aanmoediging van innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen", afgekort IWT-Vlaanderen. Verder werden door het innovatiedecreet ook een aantal aanpassingen, voornamelijk vereenvoudigingen, doorgevoerd in de organisatie van het IWT.

Het voorliggend decreet betreft de heroprichting van het IWT als een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid zoals gedefinieerd door het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. De naam van dit intern agentschap luidt “het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie”, afgekort IWT wat een, beperkte, vereenvoudiging is van de huidige benaming "Instituut voor de aanmoediging van innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen" ,afgekort IWT-Vlaanderen.

Er werd gekozen voor een oprichtingsdecreet en niet voor een omvormingsdecreet omdat de vereiste aanpassingen aan het IWT-decreet van 1991 dermate talrijk zijn dat de overzichtelijkheid zou verloren zijn gegaan.

Verantwoording van de verzelfstandiging

Het IWT is gericht op beleidsuitvoerende taken zoals bedoeld in artikel 4§ 2 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. IWT krijgt als missie de technologische innovatie ten behoeve van ondernemingen in het Vlaamse Gewest aan te moedigen. Om deze missie te volbrengen zal IWT inzake technologische innovatie beleidsuitvoerende taken vervullen zoals het verlenen van financiële steun aan projecten en activiteiten van bedrijven, organisaties en personen en het voorzien van gespecialiseerde dienstverlening.

Het IWT voldoet aan de cumulatieve voorwaarden voor verzelfstandiging vermeld in artikel 4§ 2 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Er is duidelijk een voldoende massa aan uitvoeringstaken. IWT zal als intern agentschap instaan voor het beheer van de beleidsmiddelen bestemd voor de subsidiëring van allerlei maatregelen ter bevordering van de technologische innovatie. In 2003 vertegenwoordigen deze maatregelen ruim 170 miljoen euro in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De financiële steun betreft zowel projecten voor onderzoek en ontwikkeling waarvoor er jaarlijks verschillende honderden aanvraagdossiers worden ingediend als zeer talrijke projecten voor technologieverspreiding en innovatie. Aangezien een aantal recente initiatieven nog niet volledig op kruissnelheid zijn (zoals bijvoorbeeld de Vlaamse innovatiesamenwerkingsverbanden, het KMO-programma enz.) kan aangenomen worden dat het volume aan dossiers nog in belangrijke mate zal toenemen. Ook de verwachte budgetverhogingen in het kader van het nastreven van de Barcelona-norm, die bepaalt dat tegen 2010 de overheid ten minste 1% van het bruto binnenlands product dient te besteden aan onderzoek en ontwikkeling, zullen tot bijkomend werkvolume voor IWT leiden.

De diensten die IWT levert, zijn meetbaar. Voorbeelden van meetbare diensten of prestaties zijn : het aantal steunmaatregelen, het aantal subsidieaanvragen, het aantal gesteunde projecten, het aantal gesteunde bedrijven, het aandeel van KMO's bij de gesteunde bedrijven, het aantal gesteunde samenwerkingsverbanden, het aantal begeleide dossiers inzake technologie transfer, het aantal contacten met bedrijven, het aantal samenwerkingsverbanden met intermediaire organisaties enzovoort.

Er is aansturing van IWT op doelmatigheid en efficiëntie mogelijk. Voorbeelden van mogelijke specifieke benaderingen voor een doelmatig beheer van IWT zijn het beperken van de behandelingstermijn van de aanvraagdossiers, het beperken van de apparaatskosten (personeels- en werkingskosten) tot een bepaald percentage van de te beheren beleidskredieten, het maximaliseren van de tevredenheid van de klanten en van het bereik van de potentiële doelgroep van KMO's en van grotere bedrijven, van de impact van de subsidiëring, en dergelijke meer.

Er is een reële informatierelatie met IWT mogelijk. IWT heeft reeds een traditie opgebouwd in het systematisch bijhouden en verwerken van de data en de informatie die gekoppeld is aan de eigen activiteiten. De wijze van samenwerking met het departement Wetenschap en Innovatie zal worden geregeld in de beheersovereenkomst die met het hoofd van het IWT zal worden afgesloten. Informatie-uitwisseling is een essentieel onderdeel van deze samenwerking, bijvoorbeeld wat betreft de aanlevering door IWT van kwaliteitsvolle gegevens die ingebracht kunnen worden in een managementinformatiesysteem dat op het niveau van het beleidsdomein wordt opgebouwd. Bij IWT wordt een raadgevend comité opgericht. In het voorliggend decreet wordt voorzien dat een ambtenaar van het departement als waarnemer deelneemt aan de vergaderingen van dit raadgevend comité. Ook deze regeling zal bijdragen tot een systematische en reële informatierelatie.

Het toekennen van rechtspersoonlijkheid aan het op te richten interne agentschap IWT, is noodzakelijk voor de goede werking van het agentschap in de meest rechtszekere zin. Volgende aspecten dragen hiertoe bij :

– met een eigen rechtspersoonlijkheid kan IWT autonoom in rechte optreden en procedures voeren terwijl de totale overheid niet in geding is. De aansprakelijkheid blijft beperkt tot het eigen vermogen van IWT ;

– door het toekennen van rechtspersoonlijkheid aan IWT kan het ook in eigen naam overeenkomsten afsluiten, bijvoorbeeld voor de levering van diensten, in het kader van zijn opdracht, aan internationale Europese instanties ;

– voor een organisatie als IWT is het ook bijzonder belangrijk door de bedrijven te worden gepercipieerd als een onafhankelijke, flexibele en niet-bureaucratische organisatie. De toekenning van een eigen rechtspersoon kan hiertoe een belangrijke bijdrage leveren.

– De toekenning van subsidies aan bedrijven moet verlopen volgens transparante, onafhankelijke, efficiënte en kwaliteitsvolle procedures. Criteria die bepalend zijn voor het al dan niet toekennen van de subsidies zijn het innovatief (wetenschappelijk-technologisch) karakter van de projecten en de potentiële valoriseerbaarheid van de resultaten ervan in Vlaanderen. Een onafhankelijk oordeel hierover is noodzakelijk. Het hoofd van IWT zal hiervoor beroep doen op een raadgevend comité dat zich kan laten bijstaan door externe experten. De toekenning van rechtspersoonlijkheid draagt bij tot de autonomie van de organisatie in dit beslissingsproces.

Dit decreet houdt een beperkte bijsturing in van de opdrachten die IWT momenteel vervult. In de loop van de jaren werd het pakket aan maatregelen dat door IWT wordt beheerd steeds ruimer en meer divers van aard. Om IWT de mogelijkheid te geven zich opnieuw meer te concentreren op de maatregelen die zich rechtstreeks richten op de technologische innovatie in de Vlaamse bedrijfswereld, wordt naast het IWT een nieuw agentschap opgericht dat van IWT de opdrachten zal overnemen inzake beheer van de specialisatiebeurzen en het programma voor strategisch basisonderzoek. Dit nieuw op te richten agentschap zal nauw aansluiten bij de werking van IWT zodat gebruik kan worden gemaakt van de management ondersteunende dienstverlening en de wetenschappelijk-technologische expertise aanwezig bij IWT.

De wijze waarop IWT zal bijdragen tot beleidsvoorbereidende activiteiten wordt afgestemd op de uitgangspunten van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. De inbreng van IWT inzake de beleidsvoorbereiding zal voornamelijk bestaan uit informatie, ideeën en voorstellen gebaseerd op ervaring en expertise opgedaan bij de concrete toepassing van de regelgeving, de aanwending van de instrumenten ter bevordering van de technologische innovatie en zijn terreinkennis door contacten met

de bedrijfswereld en overige klanten. Nauwe samenwerking en wisselwerking tussen het IWT en het departement Wetenschap en Innovatie zijn van cruciaal belang en zullen medebepalend zijn voor de kwaliteit van de beleidsvoorbereiding.

In dit decreet worden geen wijzigingen van inhoudelijke aard doorgevoerd die geen verband houden met de oprichting van IWT als intern verzelfstandigd agentschap zoals bedoeld in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

3. Artikelsgewijze toelichting

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

De bepalingen van dit decreet betreffen een gewestaangelegenheid.

Dit decreet betreft de oprichting van een agentschap dat activiteiten ontplooit ter stimulering van technologische innovatie. Het begrip 'technologische innovatie' vindt men als dus danig niet meteen terug in de Grondwet en de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen. Men kan echter stellen dat de rechtsgrond van technologische innovatie in algemene zin betrekking heeft op de bevoegdheden die opgesomd zijn in artikel 107 quater van de grondwet en in de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen : artikel 6, § 1, VI (het economisch beleid) en artikel 6bis, § 1 (het wetenschappelijk onderzoek).

Artikel 2

Artikel 2 bakent het begrip 'technologische innovatie' af. Hierbij wordt verwezen naar de definitie die gehanteerd wordt in het decreet van 18 mei 1999 betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie. Dit decreet creëert het kader waarbinnen het Vlaamse Gewest zijn beleid inzake technologische innovatie voert. Technologische innovatie wordt hierbij vrij breed benaderd en gedefinieerd als een onderdeel van economische innovatie waarin wetenschappelijk-technologisch onderzoek en ontwikkeling of creatieve technologietoepassingen een wezenlijke rol spelen, in combinatie met andere kenniselementen.

Terwijl economische innovatie wordt beschouwd als het geheel van activiteiten waarbij bestaande en/of nieuwe kenniselementen creatief aangewend en gecombineerd worden voor de verbetering van bestaande of de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten, productieprocessen, organisatiemethoden en commercialisering zodat toegevoegde waarde tot stand wordt gebracht of in stand wordt gehouden.

HOOFDSTUK II

Oprichting

Artikel 3

Dit artikel richt een intern agentschap op met rechtspersoonlijkheid en geeft het de naam : het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie , afgekort het IWT. De regering bepaalt tot welk beleidsdomein IWT zal behoren.

Het nieuwe agentschap is de feitelijke omvorming van de bestaande Vlaamse Openbare Instelling 'Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen, afgekort IWT-Vlaanderen' die in 1991 werd opgericht, tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid.

HOOFDSTUK III

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel 4

Dit artikel bepaalt de kernopdracht van het IWT. Enerzijds wordt afgebakend dat IWT zich richt op stimulering van technologische innovatie anderzijds worden de ondernemingen in het Vlaamse Gewest als doelgroep vastgelegd. Het is niet de bedoeling om de stimulering door het IWT te beperken tot activiteiten die binnen Vlaamse bedrijven worden uitgevoerd, maar wel tot activiteiten die de technologische innovatie in Vlaamse bedrijven rechtstreeks ten goede komen en die dus eventueel door andere organisaties, zoals hogescholen, universiteiten of intermediaire organisaties ten behoe-

ve van individuele of consortia van Vlaamse bedrijven worden gerealiseerd.

Artikel 5

Dit artikel somt de opdrachten van het IWT op, waarmee het uitvoering geeft aan het beleid van de Vlaamse overheid inzake technologische innovatie. Financiële steunverlening aan projecten en activiteiten vormt daar een zeer belangrijk onderdeel van. De financiële steunverlening kan via diverse maatregelen verlopen. Deze maatregelen kunnen zich specifiek richten op bepaalde doelgroepen, zoals bijvoorbeeld KMO's, of op bepaalde types van activiteiten binnen het technologische innovatiegebeuren, zoals technologisch onderzoek of technologische adviesverlening. Behalve directe subsidieverlening kan IWT ook achtergestelde, niet gewaarborgde, leningen toekennen. Het is de Vlaamse regering die de algemene voorwaarden van dergelijke maatregelen vastlegt. De Vlaamse regering zal ook bepalen wat de procedure is die gevolgd moet worden wanneer aanvragers van steunverlening een verzoek tot herziening van de beslissing wensen in te dienen.

Naast de steunverlening heeft het IWT ook nog een belangrijke rol te spelen als gespecialiseerde dienstverlener inzake technologische innovatie. IWT kan aan de bedrijven inzake technologische innovatie informatie, advies en begeleiding verschaffen. Dergelijke gespecialiseerde dienstverlening zal zich onder meer richten op deelname van Vlaamse bedrijven, instellingen en organisaties aan internationale programma's gericht op technologische innovatie. IWT zal zijn activiteiten als dienstverlener richten op specifieke items waar overige dienstverleners inzake innovatie niet aan kunnen voldoen.

IWT zal ook een rol spelen in de versterking van de netwerking binnen Vlaanderen. Enerzijds zal het IWT coördinerend optreden ten aanzien van bedrijven, instellingen en organisaties die van de Vlaamse overheid middelen voor technologische innovatie ontvangen, ook in zijn overige activiteiten zal IWT steeds aandacht hebben voor de versterking van de samenwerking tussen bedrijven, instellingen en organisaties die actief zijn op het domein van de technologische innovatie.

De Vlaamse regering kan aan IWT het administratief, wetenschappelijk en financieel beheer opdragen van specifieke initiatieven die aansluiten bij de missie van het IWT. Dergelijke specifieke initiatieven zijn bijvoorbeeld nieuwe maatregelen inzake de aanmoediging van technologische innovatie, die niet vervat zijn in de opgenoemde taken vermeld in artikel 5, eerste lid , 1° tot en met 5°.

HOOFDSTUK IV

Bestuur en werking

Artikel 6

De Vlaamse regering neemt een besluit over het bestuur en de werking van het IWT. Dit besluit zal de respectieve bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden van de functioneel bevoegde minister, van het hoofd van het IWT en van eventuele interne organen regelen, naast de beslissingsbevoegdheden die voorzien zijn in het algemene delegatiebesluit voor de hoofden van de interne agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

HOOFDSTUK V

Beheersovereenkomst

Artikel 7

Er zal tussen de Vlaamse regering en het hoofd van het IWT een beheersovereenkomst worden afgesloten. Deze beheersovereenkomst zal de aangelegenheden regelen die vermeld zijn in artikel 9 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Het betreft in het bijzonder de kwalitatieve en kwantitatieve objectieven die moeten bereikt worden door het IWT en de middelen die daarvoor beschikbaar worden gesteld. Verder worden in de beheersovereenkomst ook een aantal rapporterings- en informatieverplichtingen ten aanzien van de Vlaamse regering opgenomen en de maatregelen bij niet-naleving door een partij van haar verbintenissen uit hoofde van de beheersovereenkomst. In artikel 7 wordt aangegeven dat naast de in het kaderdecreet vastgelegde onderwerpen ook de modaliteiten voor samenwerking tussen het IWT en het departement Wetenschap en Innovatie zullen worden vastgelegd in de beheersovereenkomst.

HOOFDSTUK VI

Raadgevend comité

Artikel 8

Bij het IWT wordt een raadgevend comité opgericht. Dit comité zal het hoofd van het agentschap adviseren in verschillende aspecten van het beheer van het agentschap. De beslissingen in verband met de toekenning van steun aan derden zullen steeds genomen worden na advies van het comité. Het comité kan hiervoor beroep doen op experten. Door het raadgevend comité een rol te laten spelen in de procedure van toekenning zal men de onafhankelijkheid, objectiviteit en transparantie van de toekenningsprocedures voor de financiële steunverlening kunnen blijven garanderen. De toekenning van de steun inzake technologische innovatie is immers niet gebaseerd op een eenvoudige en mechanistische toetsing aan selectiecriteria maar houdt belangrijke inhoudelijke, kwalitatieve appreciaties in. Het raadgevend comité moet het hoofd van IWT kunnen bijstaan bij de kwaliteitsbewaking van dit proces. Het raadgevend comité kan tevens adviezen verstrekken over de beleidsgerichte input die IWT als uitvoerend agentschap levert inzake technologische innovatie, zoals bedoeld in artikel 4, § 3 van het kaderdecreet. Een voorbeeld van dergelijke beleidsrelevante input waarover het raadgevend comité advies kan geven is onder meer de evaluatie door IWT van de uitvoering van een beleidsmaatregel of de inbreng van IWT bij de voorbereiding van een nieuwe beleidsmaatregel inzake technologische innovatie.

De verdere werking van het raadgevend comité wordt bepaald in een huishoudelijk reglement dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Artikel 9

Artikel 9 bepaalt de wijze van samenstelling van het raadgevend comité. Er wordt een minimum en een maximum aantal leden voorzien. Deze leden moeten vertrouwd zijn met het beleidsveld waarin IWT actief is, met name de technologische innovatie. Het lidmaatschap is onverenigbaar met het lidmaatschap van bepaalde andere gremia en met de uitoefening van een aantal specifiek opgesomde functies.

De leden van het raadgevend comité worden aangesteld door de Vlaamse regering, vier op voordracht van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en vier op voordracht van de Vlaamse Interuniversitaire Raad. Hiermee is de betrokkenheid van de werkgevers en werknemers middens en van de academische wereld die een belangrijke partner is in de uitvoering van acties voor technologische innovatie, verzekerd. De Vlaamse regering kan nog maximaal vier overige leden aanduiden en op deze wijze extra accenten leggen in de samenstelling van het raadgevend comité, bijvoorbeeld door bijkomende vertegenwoordiging uit de bedrijfswereld of meer specifiek de kleine en middelgrote ondernemingen, te voorzien.

De Vlaamse regering benoemt een voorzitter onder de leden. Het hoofd van IWT neemt als waarnemer deel aan de bijeenkomsten van het raadgevend comité. Hij staat in voor de administratieve ondersteuning van het raadgevend comité, voor de voorbereidende werkdocumenten en de nadere toelichting ervan.

Ook een ambtenaar van het departement Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap neemt als waarnemer deel aan de bijeenkomsten van het raadgevend comité. De aanwezigheid van het departement in het raadgevend comité is van belang om een goede en systematische informatiedoorstroming van de werkzaamheden van het IWT naar het departement te ondersteunen. Dit is essentieel in de beleidsvoorbereidende en evaluerende rol van het departement.

Het mandaat van de leden van het raadgevend comité duurt 6 jaar en is vernieuwbaar.

De duur van het mandaat werd op 6 jaar gezet om een voldoende continuïteit te verzekeren.

HOOFDSTUK VII

Financiële middelen

Artikel 10

Artikel 10 geeft een overzicht van de mogelijke bronnen van inkomsten van het IWT.

Behalve de dotaties die IWT van het Vlaamse Gewest ontvangt voor de eigen werking enerzijds en voor de toekenning van financiële steun anderzijds, wordt ook de mogelijkheid gecreëerd om middelen

te verwerven die voortkomen uit bepaalde beheersactiviteiten van het agentschap of om schenkingen en legaten (al dan niet in speciën) te ontvangen. Het IWT zal ook de terugvorderingen innen van ten onrechte gedane uitgaven en kan vergoedingen ontvangen voor prestaties geleverd aan derden. Dit kunnen bijvoorbeeld opdrachten zijn die IWT uitvoert voor de Europese Commissie en waarvoor IWT na afsluiten van een overeenkomst een vergoeding ontvangt van de Europese Commissie. Er wordt in artikel 10 tevens voorzien dat IWT kan beschikken over de ontvangsten uit leningen. De Europese Investeringsbank is één van de mogelijke partners voor dergelijke initiatieven. De ontvangsten uit leningen kunnen worden aangewend voor bijvoorbeeld het verlenen van terugvorderbare financiële steun aan derden, zoals bijvoorbeeld achtergestelde leningen aan KMO's.

De vergoedingen voor prestaties aan derden worden als toegewezen inkomsten geïdentificeerd zodat de saldi van deze ontvangsten op het einde van het begrotingsjaar hun bestemming behouden en niet terugvloeien naar de algemene middelen. De vergoedingen verworven voor prestaties aan derden mogen enkel aangewend worden voor de uitgaven die voortvloeien uit deze prestaties aan derden. In de beheersovereenkomst met IWT zullen verdere modaliteiten worden bepaald in verband met de mogelijke aan derden te leveren prestaties.

HOOFDSTUK VIII

Coördinatie

Artikel 11

In artikel 11 wordt de mogelijkheid voorzien om bestaande decreten betreffende het IWT door de Vlaamse regering in overeenstemming te laten brengen met dit decreet en het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. De Vlaamse regering wordt tevens gemachtigd om de bepalingen betreffende het IWT, die deel kunnen uitmaken van onderscheiden regelgevingen, te coördineren.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikelen 12 en 13

Artikel 12 heft het decreet op van januari 1991 waarop de huidige werking van het IWT is gebaseerd. Artikel 13 voorziet echter dat artikel 23 van het decreet van 1991 van kracht blijft.

Dit artikel luidt als volgt : "*Met het oog op het waarborgen van de noodzakelijke operationaliteit kan de Vlaamse Executieve, gedurende een periode van zes maanden vanaf de datum van het in werking treden van het besluit van de Vlaamse Executieve tot vaststelling van de personeelsformatie, onder de door haar vast te leggen voorwaarden gespecialiseerd personeel aanwerven op grond van de kwalificaties vastgelegd op grond van een functieomschrijving, en op basis van ervaring, verdiensten en diplomavereisten die onder meer blijken uit een curriculum vitae, zo dat geen indienstneming kan geschieden dan na een openbare oproep tot kandidaten.*

De Executieve stelt voor die personeelsleden tevens de loopbaan en de verloning vast, in overeenstemming met de aard van de functie en de gevraagde kwalificaties.

Deze personeelsleden worden aangeworven bij arbeidsovereenkomst voor onbeperkte duur."

Tot zo lang personeelsleden die ingevolge deze bepaling indertijd in dienst zijn genomen, nog in dienst zijn van IWT, is het noodzakelijk de rechtsgrond voor hun tewerkstelling te laten bestaan.

Artikel 14

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie,

Dirk VAN MECHELEN

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP van decreet

tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° het kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 ;

2° het Comptabiliteitsdecreet : het decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof van [datum] ;

3° technologische innovatie : de technologische innovatie zoals omschreven in artikel 2 van het decreet van 18 mei 1999 betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie ;

4° IWT : het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie.

Hoofdstuk II

Oprichting

Artikel 3

Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het kaderdecreet. Dit agentschap draagt als naam Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie of afgekort IWT.

De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het agentschap behoort.

De bepalingen van het kaderdecreet zijn van toepassing op het IWT.

HOOFDSTUK III

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel 4

Het IWT heeft als missie technologische innovatie ten behoeve van ondernemingen in het Vlaamse Gewest aan te moedigen.

Artikel 5

Het IWT heeft de volgende beleidsuitvoerende taken inzake technologische innovatie :

1° financiële steun verlenen – met inbegrip van achtergestelde leningen – aan projecten of activiteiten van bedrijven, instellingen, organisaties of personen ;

2° informatie verspreiden en advies, begeleiding en gespecialiseerde dienstverlening aanbieden ;

3° de deelname te bevorderen van bedrijven, instellingen en/of organisaties aan internationale programma's ;

4° activiteiten coördineren van bedrijven, instellingen en organisaties die middelen ten laste van de Vlaamse begroting voor de technologische innovatie ontvangen ;

5° netwerkvorming en samenwerking tussen bedrijven, instellingen en organisaties in de hand werken ;

6° het administratief, wetenschappelijk en financieel beheer van specifieke initiatieven, opgedragen door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden waaraan de aanvragen voor financiële steun bij het IWT moeten voldoen.

De Vlaamse regering bepaalt de wijze waarop en de instantie waarbij de aanvrager van financiële steun wiens steunaanvraag geweigerd is een verzoek tot herziening van de beslissing kan indienen.

HOOFDSTUK IV

Bestuur en werking

Artikel 6

De Vlaamse regering regelt het bestuur en de werking van het agentschap.

HOOFDSTUK V

Beheersovereenkomst

Artikel7

Onverminderd de bepalingen van artikel 9 en 10 van het kaderdecreet zal de met het IWT af te sluiten beheersovereenkomst een regeling treffen voor de wijze waarop het IWT zal samenwerken met het departement Wetenschap en Innovatie.

HOOFDSTUK VI

Raadgevend comité

Artikel 8

§ 1. Bij het agentschap wordt een raadgevend comité opgericht. Het raadgevend comité heeft enkel een adviserende bevoegdheid en geen beslissingsbevoegdheid.

Het raadgevend comité heeft tot taak aan het hoofd van het IWT advies te verstrekken over :

1° de toekenning van steun aan derden voor projecten inzake technologische innovatie ;

2° het operationeel beleid en de organisatie van het IWT inzake subsidieverstrekking met in het bijzonder aandacht voor de opmaak en de uitvoering van kwaliteitsvolle aanvraag-, evaluatie- en selectieprocedures ;

3° het operationeel beleid en de organisatie van IWT inzake gespecialiseerde dienstverlening ;

4° de beleidsgerichte input die IWT inzake de aanmoediging van technologische innovatie levert.

§ 2. De toekenning van steun aan derden, bedoeld in artikel 8, § 1, 1°, wordt beslist op advies van het raadgevend comité dat daarvoor ook een beroep kan doen op experten.

§ 3. Een huishoudelijk reglement regelt de werking van het raadgevend comité, onverminderd de bepaling van artikel 8, § 2. Het huishoudelijk reglement wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Artikel 9

§ 1. Het raadgevend comité bestaat uit minstens acht en hoogstens twaalf leden.

§ 2. Elk van de leden van het raadgevend comité moet vertrouwd zijn met de technologische innovatie.

§ 3. Het lidmaatschap van het raadgevend comité is onverenigbaar met dat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, de federale regering, het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering, de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Brusselse Hoofdstedelijke regering, een bestendige deputatie, de rechterlijke macht of van het Europees parlement, met de functie van gewestelijk staatssecretaris in de Brusselse Hoofdstedelijke regering of met het dragen van een ambt bij het Arbitragehof, de Raad van State en het Rekenhof.

§ 4. De leden van het raadgevend comité worden aangesteld door de Vlaamse regering.

§ 5. Vier leden worden aangesteld uit een dubbeltal, voorgedragen door de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, waarvan twee leden de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw vertegenwoordigen, en twee leden de representatieve organisaties van de werknemers. Vier leden worden aangesteld uit een dubbeltal, voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad. De Vlaamse regering stelt ten hoogste vier overige leden aan.

§ 6. De Vlaamse regering benoemt onder de leden de voorzitter van het raadgevend comité.

§ 7. Het hoofd van het IWT en een ambtenaar van het departement Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap nemen als waarnemer deel aan de bijeenkomsten van het raadgevend comité.

§ 8. Het mandaat van de leden van het raadgevend comité duurt hoogstens zes jaar en is hernieuwbaar. Ingeval het mandaat van een lid voortijdig beëindigd wordt, voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger.

§ 9. De Vlaamse regering kan een vergoeding bepalen voor de leden van het raadgevend comité.

HOOFDSTUK VII

Financiële middelen

Artikel 10

§ 1. Het IWT kan beschikken over de volgende ontvangsten :

1° dotaties ;

2° ontvangsten die voortvloeien uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;

3° schenkingen en legaten in speciën ;

4° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;

5° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens voorwaarden bepaald in de beheersovereenkomst ;

6° leningen.

§ 2. Tenzij anders is bepaald in een decreet worden de in § 1 genoemde ontvangsten beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven zoals bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

In afwijking van het eerste lid worden de ontvangsten, genoemd in § 1,5°, beschouwd als toegewezen ontvangsten zoals bedoeld in artikel 11,§ 2 van het Compatibiliteitsdecreet. De vergoedingen voor prestaties aan derden mogen uitsluitend aangewend worden voor de uitgaven die voortvloeien uit de levering van de betreffende prestaties aan derden**.**

§ 3. Het IWT kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het IWT beoordeelt vooraf de opportuniteiten en de risico's van de aanvaarding.

HOOFDSTUK VIII

Coördinatie

Artikel 11

§ 1. De Vlaamse regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen betreffende het IWT te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet en van het kaderdecreet.

De besluiten die krachtens deze paragraaf worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De in deze paragraaf aan de Vlaamse regering opgedragen bevoegdheid vervalt negen maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

§ 2. De Vlaamse regering wordt ermee belast de bepalingen van de wetten en decreten betreffende het IWT alsook de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie, te coördineren. Te dien einde kan de regering :

1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, inzonderheid opnieuw ordenen en vernummeren ;

2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummeren ;

3° de te coördineren bepalingen met het oog op onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven zonder te raken aan de erin neergelegde beginselen ;

4° de verwijzingen naar de in de coördinatie opgenomen bepalingen die in andere niet in de coördinatie opgenomen bepalingen voorkomen, naar de vorm aanpassen.

De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bekrachtigd is door het Vlaams Parlement.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikel 12

Het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Instituut voor de aanmoediging van innovatie door wetenschap en technologie in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 25 juni 1992, 22 december 1993, 7 juli 1998 en 18 mei 1999, wordt opgeheven.

Artikel 13

Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 12 blijft artikel 23 van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Instituut voor de aanmoediging van innovatie door wetenschap en technologie in Vlaanderen van kracht tot het einde van de tewerkstelling van het laatste personeelslid, aangeworven onder dit artikel.

Artikel 14

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie,

Dirk VAN MECHELEN

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Stuk **2191** (2003-2004) – Nr. 1

Brussel, 21 januari 2004
012104_Advies_IWT

Advies

Voorontwerp van decreet houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie

INHOUD

1. Inleiding 25

2. Krachtlijnen van het advies 26

3. Advies 27

3.1. Noodzaak van oprichting als EVA 27

3.2. Evaluatie in functie van advies kaderdecreet 28

3.3. Missie, opdrachten e, doelgroep van het IWT 31

3.4. Geen nood aan een afzonderlijk Instituut voor Strategisch en beleidsgericht Onderzoek (ISBO) 31

1. Inleiding

Op 23 december 2003 ontving de SERV de adviesvraag met betrekking tot het voorontwerp van oprichtingsdecreet van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie". De SERV werd om advies gevraagd tegen uiterlijk 23 januari 2003.

Deze adviesvraag maakt deel uit van het hervormingsproces Bestuurlijk Beleid. In opvolging van het kaderdecreet Bestuurlijk beleid ondergaan de Vlaamse administratie en de Vlaamse instellingen een reorganisatie, ondermeer door de oprichting van Intern Verzelfstandigde Agentschappen (IVA's) en Extern Verzelfstandigde Agentschappen (EVA's).
In het kader van deze reorganisatie heeft de SERV reeds een advies geformuleerd op 15 mei 2002 over het kaderdecreet bestuurlijk beleid en een aanbeveling over de operationalisering van het kaderdecreet bestuurlijk beleid (5 maart 2003).

In het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie worden bij de sectorale invulling van Beter Bestuurlijk Beleid drie verzelfstandigde agentschappen voorzien die instaan voor het verstrekken van subsidies aan wetenschappelijke of technologische onderzoeksprojecten :

- het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT),
- het Instituut voor Strategisch en Beleidsgericht Onderzoek (ISBO),
- het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO).

Het voorliggend decreet betreft de heroprichting van de bestaande Vlaamse openbare instelling "het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT-Vlaanderen)" als een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid dat luistert naar de naam "Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie". De kerntaak van IWT is technologische innovatie ten behoeve van ondernemingen in het Vlaams Gewest aan te moedigen.
Aangezien voor de ondersteuning van het strategisch basisonderzoek een afzonderlijk agentschap wordt voorzien, nl. het Instituut voor Strategisch en Beleidsgericht Onderzoek, houdt het voorliggende oprichtingsdecreet een bijsturing in van de opdrachten die het IWT momenteel vervult op basis van het innovatiedecreet van 1999. Deze afsplitsing van het strategisch basisonderzoek moet volgens de memorie van toelichting aan het IWT de mogelijkheid geven zich opnieuw meer te concentreren op de maatregelen die zich rechtstreeks richten op de technologische innovatie in de Vlaamse bedrijfswereld.

Enerzijds toetst dit advies het oprichtingsdecreet in het licht van de principes die de SERV in de adviezen over het bestuurlijk hervormingsproces naar voor heeft geschoven. Het gaat meer

bepaald om het advies van 15 mei 2002 over het kaderdecreet bestuurlijk beleid en de aanbeveling van 5 maart 2003 over de operationalisering kaderdecreet bestuurlijk beleid.

Anderzijds gaat dit advies in op het belang van de EVA-structuur voor de uittekening van de missie van het IWT enerzijds en op de voorziene oprichting van een Instituut voor Strategisch en Beleidsgericht Onderzoek anderzijds.

2. Krachtlijnen van het advies

De raad wijst op de toegevoegde waarde van de betrokkenheid van het middenveld bij de beleidsuitvoering van het IWT. Deze betrokkenheid kan volgens de raad slechts volwaardig zijn, indien het middenveld wordt opgenomen in de raad van bestuur van een EVA. Enkel een EVA biedt voldoende garanties dat er een continue terugkoppeling is tussen beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering voor deze instelling waar het middenveld een belangrijke rol speelt. Een loutere adviesfunctie binnen het raadgevend comité van een IVA is veel vrijblijvender en responsabiliseert de betrokken actoren veel minder.

De steuntoewijzing aan O&O-projecten vereist een grote mate van inhoudelijke appreciatie inzake de wetenschappelijk-technologische aspecten en het economisch valoriastiepotentieel. Toetsing van objectiviteit, transparantie en coherentie in de steuntoewijzing is essentieel voor de reputatie van de instelling en dus ook voor de dienstverlening ervan naar de bedrijfswereld. Het IWT moet m.a.w. een verregaande autonomie en onafhankelijkheid bij de uitvoering kunnen behouden, hetgeen volgens het kaderdecreet bestuurlijk beleid het best kan gebeuren in de vorm van een EVA.
Door het IWT om te vormen naar een IVA-structuur vreest de raad dat deze instelling aan bestuurskracht en efficiëntie zal inboeten en een heel andere positie in het innovatiebeleid zal innemen, aangezien met het opdoeken van de Raad van Bestuur enerzijds de nauwe betrokkenheid van de actoren bij de beleidscyclus verloren gaat en anderzijds de waarborg van een onafhankelijke en transparante besluitvorming ondergraven wordt.

Wat de missie en de taakstelling van het IWT betreft, is de raad van oordeel dat het IWT als een EVA met een Raad van Bestuur de aangewezen structuur vormt om de beleidslijnen terzake uit te tekenen.

Tenslotte is de raad van oordeel dat er voor het beheer en toezicht van de programma's inzake strategisch basisonderzoek geen afzonderlijke instelling moet opgericht worden. Mits de input van de noodzakelijke expertise voor het beoordelen, waarderen en selecteren van pri-

mair maatschappelijke basisonderzoeksprojecten, is het IWT volgens de raad de aangewezen instelling om de bedoelde onderzoeksprogramma's verder te beheren.

3. Advies

3.1. Noodzaak van oprichting als EVA

Wat het onderscheid tussen IVA's en EVA's betreft heeft de raad een aanbeveling geformuleerd op 5 maart 2003 over de operationalisering van het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Deze aanbeveling betrof de toegevoegde waarde van betrokkenheid van het middenveld bij de beleidsuitvoering van een aantal instellingen. Voor een aantal instellingen, waaronder het IWT, kan de volwaardige betrokkenheid het best gerealiseerd worden via de raad van bestuur van een EVA. De redenering die in die aanbeveling naar voor gebracht werd blijft nog altijd van kracht. Enkel een EVA biedt voldoende garanties dat er een continue terugkoppeling is tussen beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering voor deze instelling waar het middenveld een belangrijke rol in speelt. Wanneer het sociaal-economisch middenveld enkel vertegenwoordigd is in een raadgevend comité wordt de koppeling tussen de verschillende elementen van de beleidscyclus veel losser gemaakt en verliest men het engagement en de verantwoordelijkheid van de betrokken sociaal-economische actoren bij de beleidsuitvoering. De betrokkenen die de beleidsuitvoering realiseren op het terrein kunnen de maatschappelijke noden als eerste onderkennen en de terugkoppeling maken naar beleidsontwikkeling, hetgeen het best kan gebeuren binnen de raad van een bestuur van een instelling. Een loutere adviesfunctie binnen het raadgevend comité is bovendien veel vrijblijvender en responsabiliseert de betrokken actoren veel minder.

Technologische innovatie in bedrijfsprocessen en -producten is in de eerste plaats de opdracht van de bedrijfswereld. Met IWT-Vlaanderen wil de Vlaamse overheid - volledig terecht - een krachtig steunbeleid voeren voor O&O in de ondernemingen. De steuntoewijzing aan O&O-projecten vereist een grote mate van inhoudelijke appreciatie op zowel het brede spectrum van wetenschappelijk - technologische aspecten als het economisch valorisatiepotentieel. Toetsing van objectiviteit, transparantie en coherentie in de steuntoewijzing is essentieel voor de reputatie van de instelling en dus ook voor de dienstverlening ervan naar de bedrijfswereld. Dit vormt de belangrijkste reden dat het IWT een verregaande autonomie en onafhankelijkheid bij de uitvoering moet kunnen behouden, hetgeen volgens het kaderdecreet bestuurlijk beleid het best kan gebeuren in de vorm van een EVA.
De raad van bestuur van deze EVA moet evenwichtig samengesteld blijven waarbij een vertegenwoordiging van zowel het sociaal-economisch middenveld als de onderzoekswereld van belang zijn. De credibiliteit die het IWT in het verleden heeft kunnen opbouwen is onder meer

te danken aan de grote mate van objectivering die bij de steunverlening werd ingebouwd en als dusdanig ook werd gepercipieerd. De inbreng en het toezicht die bij een evenwichtig samengestelde raad van bestuur hiertoe kan bijdragen is van essentieel belang voor deze vertrouwensrelatie met de klanten van het IWT en moet gegarandeerd blijven.
Bovendien vormt de raad van bestuur de beste garantie voor een beleid dat goed beantwoordt aan de vraag, zowel bedrijfseconomisch als maatschappelijk.
Een extern verzelfstandigd agentschap met een evenwichtig samengestelde raad van bestuur blijft van vitaal belang voor het moreel gezag van de instelling naar de markt en daarom te verkiezen boven een intern verzelfstandigd agentschap met raadgevend comité.

3.2. Evaluatie in functie van advies kaderdecreet

Voor de evaluatie van het oprichtingsdecreet is ook het advies van de SERV van 15 mei 2002 van belang. In dat advies gaf de raad een aantal belangrijke elementen aan waaraan de operationalisering van het kaderdecreet kan afgetoetst worden. Aan de hand van deze principes dient het voorliggende oprichtingsdecreet beoordeeld te worden.

- Geen wijzigingen zonder meerwaarde

De hervorming in het kader van BBB dient in de eerste plaats beoordeeld te worden op de bestuurskracht die door de oprichting van de nieuwe organen bereikt zal worden en aan de hand van de dienstverlening die aan de stakeholders van de maatschappij vanuit de nieuwe organisatie zal verleend worden. De verwachte baten van de nieuwe structuur moeten duidelijk aangegeven worden.
De raad merkt terzake op dat het IWT verantwoordelijk is voor de verdeling van aanzienlijke volumes overheidssteun met een externe reputatie van zeer grote objectiviteit en transparantie, waardoor het IWT in de loop der jaren een grote credibiliteit heeft verworven.. Dit gegeven dreigt geschaad te worden bij het wegvallen van een Raad van Bestuur die de verantwoordelijkheid en het toezicht waarneemt van het beheer van de instelling in al zijn aspecten.
De raad is van oordeel dat het IWT door de omvorming naar een IVA-structuur aan bestuurskracht en efficiëntie zal inboeten en een heel andere positie zal innemen in het innovatiebeleid, aangezien met het wegvallen van een onafhankelijke Raad van Bestuur enerzijds ook de nauwe betrokkenheid van de actoren bij de beleidscyclus verloren gaat en anderzijds de waarborg van een onafhankelijke en transparante besluitvorming ondergraven wordt. De omvorming van het IWT naar een IVA zou een stap terug betekenen naar het verleden, met name van vóór 1991 toen de fondsen voor industrieel onderzoek door de administratie werden beheerd via tijdrovende administratieve procedures.

Overigens stelt de raad vast dat de memorie van toelichting uitgebreid argumenten aanreikt om de interne verzelfstandiging en de rechtspersoonlijkheid van het nieuwe agentschap te rechtvaardigen. Ondanks het feit dat de inhoudelijke missie en opdrachtenpakket van het IWT nagenoeg ongewijzigd blijven, wordt op geen enkel ogenblik op gefundeerde wijze aangetoond dat door een interne verzelfstandiging het IWT aan bestuurskracht zou winnen en efficiënter en doelmatiger zou functioneren, of omgekeerd een externe verzelfstandiging met een raad van bestuur niet dezelfde voordelen kan bieden. Volgens de raad gaat de Vlaamse regering daarmee voorbij aan één van de essentiële criteria voor de oprichting van een EVA die in de lijn liggen van de principes van het kaderdecreet bestuurlijk beleid en de keuze van de raad voor een EVA-formule ondersteunt. Artikel 11, §3 van het kaderdecreet bepaalt dat "*als voordelen voor externe verzelfstandiging minimaal gelden :*

1° de mogelijkheid te voorzien in een verregaande autonomie en onafhankelijkheid van uitvoering;

2° het mogelijk maken van een structurele medezeggenschap of een financiële participatie van een andere overheid of andere personen.".

M.a.w. wanneer de directe en formele betrokkenheid van maatschappelijke actoren tot een toegevoegde waarde leidt bij de concrete uitvoering van het beleid, is dit een criterium voor de oprichting van een EVA. Hieraan is volgens de raad zeker voldaan voor een openbare instelling als het IWT waarbij het sociaal-economisch middenveld betrokken is :

- omwille van de deskundigheid en terreinkennis van de bestuurders die als eersten signalen opvangen en kunnen doorgeven, beleidsvoorstellen onmiddellijk kunnen toetsen op hun effecten en haalbaarheid. Dit verhoogt de efficiëntie en effectiviteit van het beleid;
- omwille van de meerwaarde van het overleg tussen alle betrokken partijen, waardoor beslissingen met het engagement van de betrokken actoren uit het sociaal-economische middenveld kunnen tot stand komen en aldus een groter draagvlak gecreëerd wordt. Dit draagvlak is nodig voor een deugdelijk bestuur;
- omwille van de representativiteit inzake sociaal-economische materies, waardoor de betrokken actoren een inbreng kunnen doen in het maatschappelijk debat dat onmiddellijk raakt aan hun leefwereld. Door deze inbreng te realiseren via het sociaal-economisch middenveld kan dit op een laagdrempelige manier gebeuren. Bovendien kunnen de beleidsvoorstellen via de omgekeerde weg naar de doelgroepen gecommuniceerd worden.

- Coherent beleid: zowel intern als extern

De nieuwe structuur van de Vlaamse overheid in departementen, IVA's en EVA's dient ook te resulteren in een duidelijke taakverdeling die leidt tot een coherent beleid.

De raad oordeelde in zijn advies over het kaderdecreet positief over de één op één relatie tussen het beleidsdomein en de minister, maar ook binnen het beleidsdomein moet er een

duidelijke taakverdeling zijn. Daarnaast moet er ruimte blijven om de horizontale dwarsverbindingen op een juiste manier te integreren in het beleid.

- EVA biedt betere garantie voor functionele beleidscyclus

Een derde beoordelingscriterium is dat er voldoende samenhang moet zijn tussen de verschillende fasen van de beleidscyclus. De concrete vormgeving van IVA's en EVA's evenals hun relatie met de rest van het beleidsdomein moet uiting geven aan deze integrale benadering.
Door de oprichting van dit agentschap onder de vorm van een IVA is de raad van oordeel dat er onvoldoende wisselwerking zal kunnen zijn tussen de actoren op het veld en de overheid.
De oprichting als EVA biedt hiertoe betere garanties.

- Gebrekkige regelgeving inzake raadgevend comité

Een volgend criterium is de mate waarin het oprichtingsdecreet een aantal bepalingen opneemt over de samenstelling en bevoegdheid van het raadgevend comité en de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract.
Zoals reeds aangegeven kan een goede betrokkenheid van de strategische partners een meerwaarde leveren voor de werking van het IWT. Het voorontwerp van decreet erkent dit onvoldoende door het agentschap op te richten als een IVA. In dit kader merkt de raad op dat, alhoewel de taakbepaling en de samenstelling van het raadgevend comité in tegenstelling met oprichtingsdecreten van andere agentschappen wel aan bod komen in voorliggend oprichtingsdecreet, er terzake nog een aantal aspecten onvoldoende uitgeklaard worden. Zo ontbreken :

- garanties dat het comité op verplichte wijze wordt betrokken bij de voorbereiding en evaluatie van het beheerscontract, bij de regelgeving die de statutaire werking van het agentschap betreffen, de informatie- en comunicatieaanpak en de aan het agentschap toegekende middelen of de programmatie van de voorzieningen
- een recht op informatie;
- en de verplichting om het niet volgen van een advies te motiveren.

Tenslotte voorziet het oprichtingsdecreet niet dat het personeel betrokken wordt bij de opmaak en evaluatie van het beheerscontract. Zoals in het advies van de SERV over het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 15 mei 2002 reeds is opgenomen, kan hiervoor verwezen worden naar de waarborgen die terzake werden voorzien in de wetgeving op de economische overheidsbedrijven inzake de totstandkoming en uitvoering van de beheerscontracten.

3.3. Missie, opdrachten en doelgroep van het IWT

De raad is van oordeel dat het IWT als een EVA met een raad van bestuur de aangewezen structuur vormt om zowel de ontwikkelingen op het terrein als de toekomstige beleidsontwikkelingen m.b.t. de missie en de taakstelling in rekening te brengen en uit te tekenen. Uit de memorie van toelichting blijkt trouwens dat dit momenteel ook reeds gebeurt binnen de huidige constellatie van het IWT.
De raad verwijst in dit verband naar zijn advies van 11 maart 1998 over het innovatiedecreet.[1]

3.4. Geen nood aan een afzonderlijk Instituut voor Strategisch en Beleidsgericht Onderzoek (ISBO)

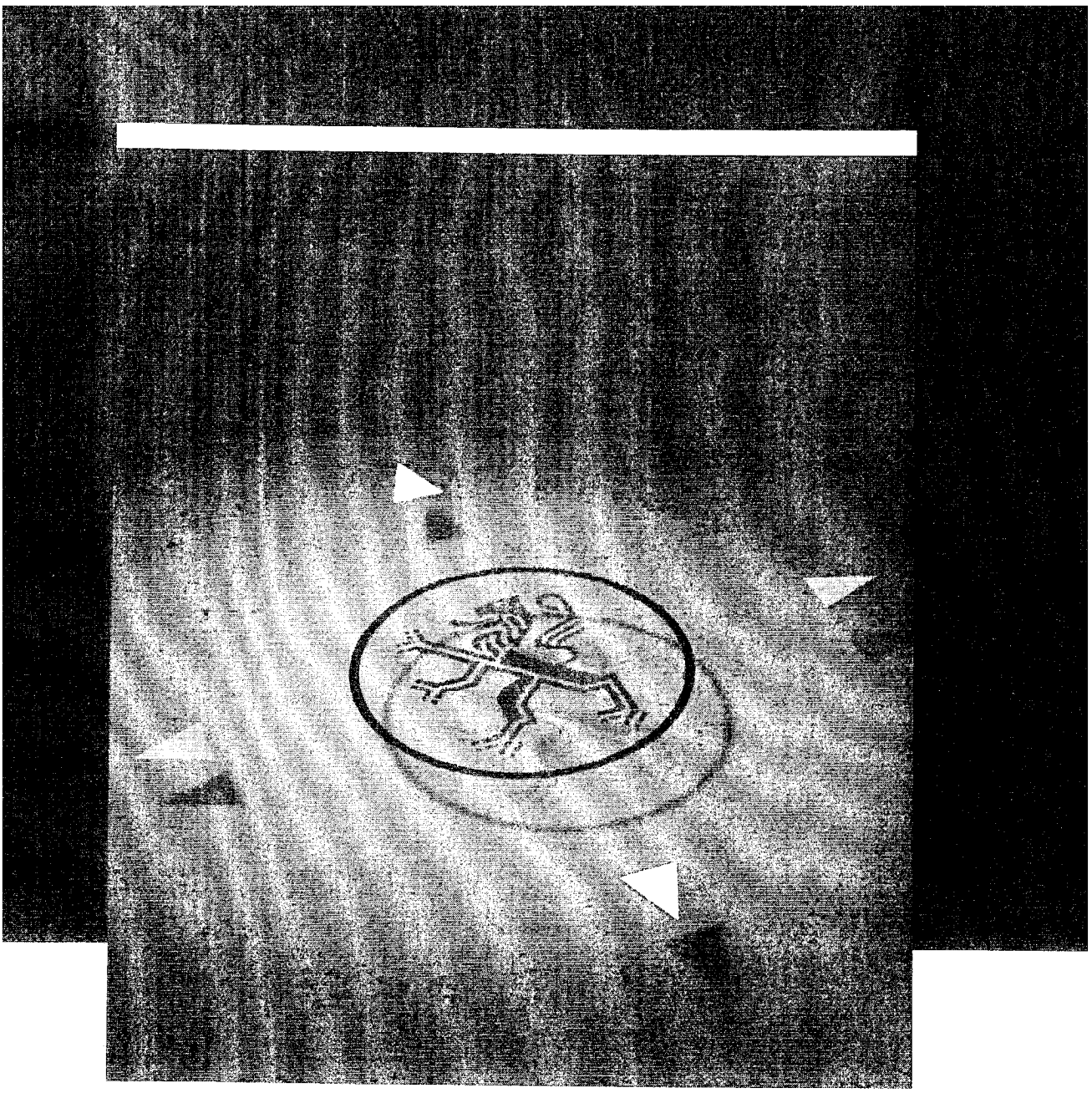
In zijn advies van 9 oktober 2002[2] heeft de raad geoordeeld dat er geen nieuw loket of agentschap dient opgericht te worden voor de financiering van strategisch basisonderzoek met een economische of maatschappelijke finaliteit.
De hoofdreden hiervoor is dat het IWT reeds over de noodzakelijke competenties beschikt voor het beheren van projecten met een primair economische finaliteit. Mits de input van de onontbeerlijke expertise voor het beoordelen, waarderen en selecteren van primair maatschappelijke basisonderzoeksprojecten is het IWT volgens de raad de aangewezen instelling om het beheer en het toezicht van de bedoelde onderzoeksprogramma's, niet alleen in de overgangsperiode, maar ook blijvend in de toekomst waar te nemen.
Bijkomende redenen om het IWT blijvend te belasten met het beheer en het toezicht zijn het tegengaan van de versnippering van de innovatie-instrumenten en bijhorende knowhow, het te beperkte werkterrein en de onduidelijke verhouding ten overstaan van het IWT en FWO. De raad wijst erop dat de gedegen onderbouw voor het beheer van steunprogramma's (o.m. de doctorale specialisatiebeurzen) een bestaffing vereist met voldoende diversiteit en terreinkennis. Aangezien het IWT deze competenties en terreinkennis grotendeels in huis heeft, zou een versnippering (ontdubbeling) van het instrumentarium en knowhow contraproductief werken in hoofde van de onderzoekswereld. Een beperkte verruiming in opdrachten en bestaffing van het IWT zou daarentegen een goede onderbouw toelaten voor niet-technologische onderzoeksprogramma's.

---

[1] Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie, SERV, 11 maart 1998
[2] Advies over het voorontwerp van besluit houdende de instelling van een financierinsgkanaal voor het basis onderzoek in Vlaanderen, SERV, 9 oktober 2002

Indien de Vlaamse regering haar plannen voor de oprichting van een ISBO toch doorzet, dan pleit de raad dat dit zou gebeuren onder vorm van een EVA-structuur, omwille van gelijkaardige argumenten die worden aangehaald voor het IWT.

ADVIES VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ADVIES 84

OPRICHTING VAN HET INTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP 'INSTITUUT VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE'

22 januari 2004

VLAAMSE RAAD VOOR
WETENSCHAPSBELEID

ADVIES 84

OPRICHTING VAN HET INTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP 'INSTITUUT VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE'

22 januari 2004

INHOUD

1. Situering 38

2. Advies 38

ADVIES BIJ HET

VOORONTWERP VAN DECREET M.B.T. DE OPRICHTING VAN HET INTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP 'INSTITUUT VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE' IN HET KADER VAN BETER BESTUURLIJK BELEID

1. Situering

Op 19 december 2003 gaf de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap (IVA) met rechtspersoonlijkheid 'Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie' (IWT). De oprichting van deze IVA kadert in het project Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) waarbij 13 beleidsdomeinen binnen de Vlaamse administratie worden geherstructureerd.

Minister Dirk Van Mechelen vraagt nu de VRWB om advies bij dit voorontwerp van decreet. Ook de Raad van Bestuur van het IWT en de SERV worden hierover om advies gevraagd. Na deze adviesronde moet het voorontwerp van decreet nog voorgelegd worden aan de Raad van State.

Voorliggend ontwerp-advies herhaalt het VRWB-standpunt, dat al eerder op 14 november 2003 in een brief van VRWB-voorzitter Karel Vinck werd meegedeeld aan minister-president Bart Somers en voogdijminister Dirk Van Mechelen. Dit standpunt werd op basis van het bij de vraag om advies gevoegde dossier verder uitgewerkt door de commissie Technologiebeleid.

2. Advies

2.1. De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid onderschrijft de actie van de Vlaamse regering inzake Beter Bestuurlijk Beleid. In dit project kadert het voorliggende voorontwerp van decreet, waarbij het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) een intern verzelfstandigd agentschap wordt met rechtspersoonlijkheid. Eigen aan een IVA is dat de leidende ambtenaar een mandaatfunctie is en door de Vlaamse regering wordt aangeduid, en dat de Raad van Bestuur vervangen wordt door een adviescomité. IVA's blijven dus onder het directe gezag en de volle verantwoordelijkheid van de bevoegde minister.

2.2. De VRWB begrijpt de onderliggende rationale niet van dit voorstel. Integendeel de VRWB is **unaniem** voorstander van een statuut van Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA), met behoud van een Raad van Bestuur, voor het IWT en brengt hiervoor als belangrijkste argumenten aan:

* Het is belangrijk dat de besluitvorming in het IWT volkomen onafhankelijk en transparant is. Een onafhankelijke Raad van Bestuur kan dit het best waarborgen en elke zweem of vermoeden van mogelijke politisering ontkrachten.

* Het IWT beheert een omvangrijke enveloppe van middelen voor steun aan het wetenschappelijk onderzoek. Door de grote mate van objectivering die bij de steunverlening door het IWT steeds werd nagestreefd en die ook als dusdanig door de 'klanten' werd gepercipieerd, heeft het IWT in de loop der jaren een grote geloofwaardigheid verworven.

* De IVA-structuur betekent voor het IWT een grote stap terug in het verleden, van vóór 1991 toen de fondsen voor industrieel onderzoek door de administratie werden beheerd, met veel tijd in beslagnemende administratieve procedures. De oprichting in 1991 van het onafhankelijke IWT werd toen als zeer positief beschouwd en de uitstekende resultaten van de IWT-werking bewijzen dat toen de juiste beslissing werd genomen.

* Conform het BBB-concept, kan een IVA alleen maar instaan voor uitvoerende opdrachten. Een instelling als het IWT, waar programma's worden geconcipieerd en met bovendien een erg complex besluitvormingsproces - waar in elke beslissing ook impliciet een '*de facto* oordeel' zit vervat -, kan dan ook moeilijk een louter uitvoerende functie hebben. Beleidsvoorbereiding en -uitvoering moeten er blijven samengaan, en dat kan beter in een EVA.

* Een denkpiste om het Raadgevend Comité toch voldoende impact te laten hebben, was om het advies van dit comité bindend te maken. In de oorspronkelijke versie van het voorontwerp van decreet was hierin ook voorzien, maar na advies van de Bijzondere Commissarissen werd de betreffende paragraaf volledig geschrapt. Zij stellen immers dat een bindend advies niet conform de geest en de letter is wat betreft de taakstelling en de werking van het raadgevend comité zoals bepaald in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. De toelichting bij het kaderdecreet stelt expliciet dat een raadgevend comité, in het licht van het primaat van de politiek, enkel raad geeft en geenszins over beslissingsbevoegdheid, vetorecht, bindend adviesrecht, en dergelijke meer beschikt.

2.3. In de nota aan de Vlaamse regering wordt de optie voorgesteld van de oprichting van een Instituut voor Strategisch en Beleidsgericht Onderzoek (ISBO), als nieuw loket "tussen" het IWT en het FWO.
De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid vindt deze optie niet aangewezen. De VRWB sprak zich vroeger al uit tegen de oprichting van het ISBO.
In zijn advies 64[1] argumenteert de VRWB zijn standpunt hierover als volgt: *"De bestaande VOI's (hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan het FWO en het IWT) zijn gestructureerd in functie van de finaliteit van de onderzoeksprojecten. Het pakket basisonderzoek is niet éénduidig gedefinieerd en dus moeilijk in één loket onder te brengen. Bovendien strookt dit niet met de voorgenomen vereenvoudiging van de structuren, en kan dit leiden tot grotere versnippering van de middelen. Aanbevelenswaardig zou zijn dit inhomogeen pakket uit elkaar te rafelen en in functie van de finaliteit toe te wijzen aan de meest geëigende bestaande kanalen, mits eventuele optimalisatie hiervan."*
In zijn advies 81[2] herhaalt de VRWB nogmaals de bedenking of er werkelijk nood is aan een derde loket.

In elk geval wenst de VRWB over de eventuele oprichting van een ISBO geraadpleegd te worden en een diepgaande discussie te voeren.

Elisabeth Monard
Secretaris

Karel Vinck
Voorzitter

[1] *VRWB-Advies 64: Advies bij de beleidsnota's 'Onderwijs en Vorming 2000-2004, partim tertiair onderwijs' en 'Wetenschaps- en Technologiebeleid 2000-2004' (23 maart 2000)*
[2] *VRWB-Advies 81: Strategisch Basisonderzoek in Vlaanderen (11 oktober 2002)*

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.502/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 2 februari 2004 door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie", heeft op 19 februari 2004 het volgende advies gegeven:

36.502/1

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot oprichting van het "Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie" (IWT), als intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid in de zin van artikel 10 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 (hierna: kaderdecreet). Op dit agentschap zijn de bepalingen van het kaderdecreet van toepassing (artikel 3, derde lid, van het ontwerp).

Het agentschap komt in de plaats van de openbare instelling "Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen", opgericht bij het decreet van 23 januari 1991.

Het ontwerp bevat onder meer bepalingen betreffende de oprichting van het agentschap (artikel 3), de opdracht van het agentschap (artikel 4), de taken van het agentschap (artikel 5), het bestuur en de werking van het agentschap (artikel 6), de beheersovereenkomst (artikel 7), het raadgevend comité (artikelen 8 en 9), en de financiële middelen (artikel 10), en ten slotte coördinatie- en slotbepalingen (artikelen 11 tot 14).

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

Het Vlaamse Gewest vindt de bevoegdheid voor het vaststellen van de ontworpen regeling in de gecombineerde bepalingen van artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1°, artikel 6*bis*, § 1, en artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens de eerstgenoemde artikelen zijn de gewesten bevoegd voor, respectievelijk, het economisch beleid en voor het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun bevoegdheden.

Het voornoemde artikel 9 machtigt de gemeenschappen en de gewesten om, met betrekking tot de aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten of kapitaalparticipaties te nemen.

36.502/1

Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, heeft opgemerkt in zijn advies 33.992/3 van 5 november 2002 over het ontwerp dat geleid heeft tot het kaderdecreet, dienen bepalingen die ertoe strekken instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, te worden getoetst aan het voorschrift van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 [1]. Luidens die bepaling moet het decreet, onverminderd artikel 87, § 4, van die bijzondere wet, de "oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht" van de beoogde instelling regelen.

De ontworpen bepalingen lijken de toets aan artikel 9 van de bijzondere wet te kunnen doorstaan. De in dat artikel bedoelde aangelegenheden worden immers door de decreetgever geregeld, deels in het kaderdecreet, deels in het ontworpen decreet [2].

ALGEMENE OPMERKING

In de artikelen 2 en 12 van het ontwerp wordt verwezen naar het zogenaamde comptabiliteitsdecreet. Op 16 februari 2004 is bij het Vlaams Parlement een ontwerp van decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof ingediend [3], maar dit ontwerp is nog geen decreet geworden. De verwijzingen naar dat ontworpen decreet zijn dan ook precair, temeer daar het niet uitgesloten is dat de inwerkingtreding ervan nog enkele jaren zou kunnen uitblijven.

---

(1) *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-2003, nr. 1612/1, (85) 90-91, nr. 3.

(2) Zie artikel 3, wat de oprichting van het agentschap betreft, de artikelen 4 en 5, wat de bevoegdheid van het agentschap betreft, 6 en 7, wat de werking betreft, de artikelen 8 en 9, wat de samenstelling van het agentschap betreft. Verspreid in het ontwerp komen bovendien een aantal bepalingen voor die kunnen worden geacht de werking van het agentschap te betreffen. Wat het toezicht betreft, rijst er, al bevat het ontwerp terzake slechts enkele, zeer specifieke bepalingen, geen probleem nu een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid krachtens artikel 10, § 1, van het kaderdecreet aan het gezag van de Vlaamse regering is onderworpen.

(3) *Parl. St.* Vl. Parl. 2003-2004, nr. 2132/1.

Indien het thans voor advies voorgelegde ontworpen decreet eerder in werking treedt dan het comptabiliteitsdecreet, zullen de verwijzingen naar dat laatste decreet derhalve moeten worden weggelaten, of herwerkt tot verwijzingen naar de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 5

1. Er moet in artikel 5, eerste lid, 6°, worden gespecificeerd wat dient te worden verstaan onder de "specifieke initiatieven" bedoeld in die bepaling.

2. De in artikel 5, tweede lid, van het ontwerp aan de Vlaamse regering verleende delegatie is te ruim. Om in overeenstemming te zijn met de beginselen die de verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht beheersen, zouden in het ontwerp de essentiële regels moeten worden opgenomen die het verlenen van steun door het IWT beheersen.

Artikel 10

Er dient te worden aan herinnerd dat de decreetgever zelf de gevallen moet preciseren waarin een retributie is verschuldigd en dat hij tevens de bijdrageplichtigen ervan dient aan te wijzen [4].

In zoverre de in artikel 10, § 1, 5°, bedoelde "vergoedingen voor prestaties aan derden" retributies zouden uitmaken - en dus geen contractuele grondslag hebben - dienen de zo-even in herinnering gebrachte beginselen in acht te worden genomen, wat impliceert dat artikel 10, § 1, 5°, niet zo mag worden geïnterpreteerd dat het zou toelaten dat in de beheersovereenkomst nieuwe gevallen worden bepaald waarin een retributie is verschuldigd.

---

[4] Zie J. VELAERS, *De Grondwet en de Raad van State, afdeling Wetgeving*, Antwerpen, Maklu, 1999, 615, met verwijzingen.

36.502/1

Artikel 11

1. In artikel 11, § 1, eerste lid, dienen de woorden "betreffende het IWT" te vervallen.

2. In artikel 11, § 2, tweede lid, schrijve men "nadat ze bij decreet is bekrachtigd" in plaats van "nadat ze bekrachtigd is door het Vlaams Parlement".

Artikel 13

In artikel 13 dient het zinsdeel "Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 12" te vervallen, aangezien aan de Vlaamse regering geen enkele appreciatiebevoegdheid met betrekking tot de inwerkingtreding van dat artikel is toegekend.

36.502/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° het kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 ;

2° het Comptabiliteitsdecreet : het decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof van [datum] ;

3° technologische innovatie : de technologische innovatie zoals omschreven in artikel 2 van het decreet van 18 mei 1999 betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie ;

4° IWT : het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie.

HOOFDSTUK II

Oprichting

Artikel 3

Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het kaderdecreet. Dit agentschap draagt als naam Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie of afgekort IWT.

De Vlaamse regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het agentschap behoort.

De bepalingen van het kaderdecreet zijn van toepassing op het IWT.

HOOFDSTUK III

Missie, taken en bevoegdheden

Artikel 4

Het IWT heeft als missie technologische innovatie ten behoeve van ondernemingen in het Vlaamse Gewest aan te moedigen.

Artikel 5

Het IWT heeft de volgende beleidsuitvoerende taken inzake technologische innovatie :

1° financiële steun verlenen – met inbegrip van achtergestelde leningen – aan projecten of activiteiten van bedrijven, instellingen, organisaties of personen ;

2° informatie verspreiden en advies, begeleiding en gespecialiseerde dienstverlening aanbieden ;

3° de deelname te bevorderen van bedrijven, instellingen en/of organisaties aan internationale programma's ;

4° activiteiten coördineren van bedrijven, instellingen en organisaties die middelen ten laste van de Vlaamse begroting voor de technologische innovatie ontvangen ;

5° netwerkvorming en samenwerking tussen bedrijven, instellingen en organisaties in de hand werken ;

6° het administratief, wetenschappelijk en financieel beheer van specifieke initiatieven, opgedragen door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden waaraan de aanvragen voor financiële steun bij het IWT moeten voldoen.

De Vlaamse regering bepaalt de wijze waarop en de instantie waarbij de aanvrager van financiële steun wiens steunaanvraag geweigerd is een verzoek tot herziening van de beslissing kan indienen.

HOOFDSTUK IV

Bestuur en werking

Artikel 6

De Vlaamse regering regelt het bestuur en de werking van het agentschap.

HOOFDSTUK V

Beheersovereenkomst

Artikel7

Onverminderd de bepalingen van artikel 9 en 10 van het kaderdecreet zal de met het IWT af te sluiten beheersovereenkomst een regeling treffen voor de wijze waarop het IWT zal samenwerken met het departement Wetenschap en Innovatie.

HOOFDSTUK VI

Raadgevend comité

Artikel 8

§ 1. Bij het agentschap wordt een raadgevend comité opgericht. Het raadgevend comité heeft enkel een adviserende bevoegdheid en geen beslissingsbevoegdheid.

Het raadgevend comité heeft tot taak aan het hoofd van het IWT advies te verstrekken over :

1° de toekenning van steun aan derden voor projecten inzake technologische innovatie ;

2° het operationeel beleid en de organisatie van het IWT inzake subsidieverstrekking met in het bijzonder aandacht voor de opmaak en de uitvoering van kwaliteitsvolle aanvraag-, evaluatie- en selectieprocedures ;

3° het operationeel beleid en de organisatie van IWT inzake gespecialiseerde dienstverlening ;

4° de beleidsgerichte input die IWT inzake de aanmoediging van technologische innovatie levert.

§ 2. De toekenning van steun aan derden, bedoeld in artikel 8, § 1, 1°, wordt beslist op advies van het raadgevend comité dat daarvoor ook een beroep kan doen op experten.

§ 3. Een huishoudelijk reglement regelt de werking van het raadgevend comité, onverminderd de bepaling van artikel 8, § 2. Het huishoudelijk reglement wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Artikel 9

§ 1. Het raadgevend comité bestaat uit minstens acht en hoogstens twaalf leden.

§ 2. Elk van de leden van het raadgevend comité moet vertrouwd zijn met de technologische innovatie.

§ 3. Het lidmaatschap van het raadgevend comité is onverenigbaar met dat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, de federale regering, het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering, de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Brusselse Hoofdstedelijke regering, een bestendige deputatie, de rechterlijke macht of van het Europees parlement, met de functie van gewestelijk staatssecretaris in de Brusselse Hoofdstedelijke regering of met het dragen van een ambt bij het Arbitragehof, de Raad van State en het Rekenhof.

§ 4. De leden van het raadgevend comité worden aangesteld door de Vlaamse regering.

§ 5. Vier leden worden aangesteld uit een dubbeltal, voorgedragen door de organisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, waarvan twee leden de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw vertegenwoordigen, en twee leden de representatieve organisaties van de werknemers. Vier leden worden aangesteld uit een dubbeltal, voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad. De Vlaamse regering stelt ten hoogste vier overige leden aan.

§ 6. De Vlaamse regering benoemt onder de leden de voorzitter van het raadgevend comité.

§ 7. Het hoofd van het IWT en een ambtenaar van het departement Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap nemen als waarnemer deel aan de bijeenkomsten van het raadgevend comité.

§ 8. Het mandaat van de leden van het raadgevend comité duurt hoogstens zes jaar en is hernieuwbaar. Ingeval het mandaat van een lid voortijdig beëindigd wordt, voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger.

§ 9. De Vlaamse regering kan een vergoeding bepalen voor de leden van het raadgevend comité.

HOOFDSTUK VII

Financiële middelen

Artikel 10

§ 1. Het IWT kan beschikken over de volgende ontvangsten :

1° dotaties ;

2° ontvangsten die voortvloeien uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domeingoederen ;

3° schenkingen en legaten in speciën ;

4° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven ;

5° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens voorwaarden bepaald in de beheersovereenkomst ;

6° leningen.

§ 2. Tenzij anders is bepaald in een decreet worden de in § 1 genoemde ontvangsten beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven zoals bedoeld in artikel 9, § 3, van het Comptabiliteitsdecreet.

In afwijking van het eerste lid worden de ontvangsten, genoemd in § 1, 5°, beschouwd als toegewezen ontvangsten zoals bedoeld in artikel 11, § 2, van het Compatibiliteitsdecreet. De vergoedingen voor prestaties aan derden mogen uitsluitend aangewend worden voor de uitgaven die voortvloeien uit de levering van de betreffende prestaties aan derden.

§ 3. Het IWT kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het IWT beoordeelt vooraf de opportuniteiten en de risico's van de aanvaarding.

HOOFDSTUK VIII

Coördinatie

Artikel 11

§ 1. De Vlaamse regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet en van het kaderdecreet.

De besluiten die krachtens deze paragraaf worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen negen maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De in deze paragraaf aan de Vlaamse regering opgedragen bevoegdheid vervalt negen maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd alleen bij een decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

§ 2. De Vlaamse regering wordt ermee belast de bepalingen van de wetten en decreten betreffende het IWT alsook de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie, te coördineren. Te dien einde kan de regering :

1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, inzonderheid opnieuw ordenen en vernummeren ;

2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummeren ;

3° de te coördineren bepalingen met het oog op onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven zonder te raken aan de erin neergelegde beginselen ;

4° de verwijzingen naar de in de coördinatie opgenomen bepalingen die in andere niet in de coördinatie opgenomen bepalingen voorkomen, naar de vorm aanpassen.

De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bij decreet is bekrachtigd.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikel 12

Het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Instituut voor de aanmoediging van innovatie door wetenschap en technologie in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 25 juni 1992, 22 december 1993, 7 juli 1998 en 18 mei 1999, wordt opgeheven.

Artikel 13

Artikel 23 van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Instituut voor de aanmoediging van innovatie door wetenschap en technologie in Vlaanderen blijft van kracht tot het einde van de tewerkstelling van het laatste personeelslid, aangeworven onder dit artikel.

Artikel 14

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel, 3 maart 2004.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie,

Dirk VAN MECHELEN